

Mesajul ministrului mediului, apelor și pădurilor, Barna Tanczos, pentru revista Hidrotehnica, martie 2023

Ziua Mondială a Apei 2023 este sărbătorită sub îndemnul: „ACCELERAREA SCHIMBĂRILOR”, pentru a rezolva criza apei și a canalizării.

Este despre fiecare dintre noi, de la specialiștii care lucrează în domeniul apei, la cei care lucrează în domeniul protejării mediului, de la cei care lucrează în agricultură, până la cei care activează în industrie. Și, dincolo de specialiști, este despre fiecare dintre noi ca individ: apa este prezentă în viața noastră clipă de clipă. Grija fiecăruia dintre noi trebuie să fie gestionarea durabilă a apei, gestionarea durabilă a mediului.

Tema efectelor schimbărilor climatice asupra planetei și asupra vieții noastre este atât de prezentă că, poate, pentru unii, a devenit redundantă. Dar noi trebuie să luptăm cu efectele schimbărilor climatice așa cum respirăm!

Să ne uităm puțin în urmă. În ultimi ani sunt din ce în ce mai prezente fenomenele extreme: inundațiile devastatoare, perioade de secetă prelungite, incendii, topirea ghețarilor, creșterea nivelului mării, pe de altă parte. Este vorba despre apă! Depinde de noi, de cum înțelegem să ne păstrăm această resursă curată, de cum știm să o aducem pe făgașul ei normal.

Că sunt inundații, că sunt incendii sau secetă, toate acestea lasă urme greu de șters. Sunt distruse ecosisteme, este distrusă biodiversitatea, natura suferă cumplit și îi ia foarte mult timp până se reface. Dacă avem noroc!

De aceea, cred cu tărie că nu ne mai prinde rolul de privitori și distrugători ai echilibrului naturii. Suntem în momentul în care, cu planuri foarte bine puse la punct, este necesar să acționăm pentru sănătatea naturii și a noastră. Să accelerăm schimbările.

Cum? António Guterres, secretarul general al Națiunilor Unite, a transmis un mesaj ce mi se pare cuprinzător: „O metodă, o abordare, o strategie de cooperare, o activitate de dezvoltare a capacităților sau un acord care va transforma modul în care gândim, facem afaceri, planificăm și implementăm politici sau guvernăm la nivel local, regional și global. O schimbare a jocului este catalizatorul pentru a deveni mai rezistent la crizele de apă, climă, alimente și energie, precum și la schimbările economice, ecologice, sociale și politice. În cele din urmă, scopul este îmbunătățirea cooperării pentru a obține beneficii între actori, sectoare(...) și să servească drept mijloace pentru dezvoltarea durabilă.”

Plecând de la efectele schimbărilor climatice ce ne afectează la nivel global, dar și la nivelul țării noastre, să vedem ce schimbare face noi?!

Cred că suntem pe drumul cel bun, chiar dacă România are restanțe în ceea ce privește accesul cetățenilor la rețeaua de apă potabilă și canalizare. Accesul fiecăruia dintre noi la utilitățile de bază este strâns legat de nivelul de dezvoltare economică al unei societăți.

Pentru a dezvolta comunitățile locale, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor are la dispoziție sume consistente, prin Planul Național de Redresare și Reziliență, pentru în investiții în managementul apei.

Primăriile au la dispoziție, pe lângă programele pe care le ministerul le derulează în fiecare an, prin Administrația Fondului pentru Mediu, și aceste fonduri acordate României prin mecanismul de redresare și reziliență.

Sunt circa 29,2 miliarde de euro de la Uniunea Europeană pentru proiectele din PNRR, iar în ceea ce privește managementul apei, bugetul total alocat Componentei C1 - Managementul apei din PNRR este de 1,462 miliarde euro.

De asemenea, pentru populația cu venituri mici, există, prin PNRR, fonduri pentru conectarea la rețelele de alimentare cu apă și canalizare existente. Programul „Prima conectare la sistemul public de alimentare cu apă și de canalizare” are un buget de 168 milioane de euro și este derulat de Administrația Fondului pentru Mediu. Peste 88.000 de gospodării vor fi conectate la sistemele de apă uzată existente.

Prima Conectare oferă, astfel, un sprijin extraordinar pentru persoanele vulnerabile din punct de vedere financiar și social, dar este doar o parte din reforma pe care ne-am asumat-o pe componenta Apă uzată.

Programe pentru canalizare și colectare ape uzate. Tot prin PNRR, există un buget de aproximativ 1 miliard de euro pentru a susține investiții în managementul apei, atât în comunitățile mai mici de 2000 de locuitori echivalenți, cât și comunitățile mai mari de 2000 de locuitori echivalenți.

Vorbim de investiții în extinderea sistemelor de apă și canalizare în aglomerări mai mari de 2.000 de locuitori echivalenți și colectarea apelor uzate în aglomerări mai mici de 2 000 de locuitori echivalenți.

Ca urmare a investițiilor aferente, un total de 1.600 km de rețele de distribuție a apei și cel puțin 2.500 km de rețele de canalizare vor fi construite și operaționalizate în aglomerări cu peste 2.000 de locuitori echivalenți (l.e), și un total de cel puțin 12.900 de sisteme individuale sau alte sisteme corespunzătoare și cel puțin 400 km de rețele de canalizare în total vor fi construite și operaționalizate în aglomerările mai mici de 2.000 de locuitori echivalenți, până în trimestrul doi din 2026.

La fel de important este și programul de împăduriri prin PNRR. Știm că acolo unde este pădure, natura este sănătoasă, apa se întoarce la ea acasă. Pădurea se transformă într-un zid de apărare.

Țin neapărat să amintesc că fără educație nimic nu e. Educația pentru mediu ne preocupă, în special. Dacă reușim să schimbăm mentalități, reușim să accelerăm schimbările benefice pentru natură și pentru noi toți.

Atunci când vom învăța importanța colectării separate a deșeurilor vom face un pas mare pentru schimbare. Atunci când vom renunța să mai aruncăm gunoiul de grajd la întâmplare, de exemplu, vom fi făcut un mare pas în protejarea apei din pâza freatică. La fel și cu deșeurile din gospodăria aruncate prin râuri. Apar râuri de PET-uri. Știm că aceste deșeuri se transformă în microplastice, care ajung în fluvii, în mări și oceane și, ca o pedeapsă, ajung din nou la noi, în hrană.

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor derulează încă de anul trecut Campania de educare și conștientizare a publicului „Reciclăm în România!”. Educăm, îndemnăm la o atitudine corectă. De altfel, toate programele desfășurate de MMAP au în vedere protejarea mediului, au în ele și o componentă de educație.

Pentru a avea apă - în toate sensurile - trebuie să colaborăm, să ne schimbăm, să ne gândim și la cei ce vor trăi aici după noi. Să ne grăbim, să acționăm acum!

În încheiere, le urez „La mulți ani!” celor care lucrează pentru apă! Am încredere totală că împreună accelerăm schimbarea pentru binele tuturor.